

Sygn. akt III AUa 271/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski
Sędziowie:	SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.) SSA Elżbieta Kunecka
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku Banku (...) S.A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji Banku (...) S.A.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 12 grudnia 2011 r. sygn. akt IX U 1823/11

I. oddala apelację,

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił odwołanie Banku (...) S.A. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zobowiązującej wnioskodawcę do zwrotu nienależnie wypłaconego świadczenia za okres od 1 czerwca 2011 r. do 30 czerwca 2011 r. w kwocie 435 zł.

Rozstrzygnięcie to Sąd oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

H. S., urodzona w dniu (...) pobierała emeryturę kolejową z ZUS Oddział w C. w terminie 1-go dnia każdego miesiąca. Zgodnie ze zleceniem H. S. emerytura w kwocie 898,71 zł była przekazywana na konto bankowe prowadzone przez Bank (...) S.A. we W.. W dniu 28 maja 2011 r. H. S. zmarła. Przed dniem 1 czerwca 2011 r. ZUS Oddział w C. przelał

na rachunek bankowy w Banku (...) S.A. kwotę emerytury w wysokości 898,71 zł za miesiąc czerwiec 2011 r. W dniu 2 czerwca 2011 r. do ZUS Oddział w C. wpłynął wniosek o wypłatę zasiłku pogrzebowego po zmarłej H. S..

W dniu 27 czerwca 2011 r. organ rentowy wysłał do Banku (...) pismo, w którym poinformował o zgonie uprawnionej do emerytury oraz zażądał zwrotu emerytury przekazanej za miesiąc czerwiec 2011 r.

Bank (...) poinformował, że w dniu 2 czerwca 2011 r. z rachunku zmarłej dokonano przelewu w formie polecenia zapłaty w kwocie 435,98 zł na rzecz banku (...) z siedzibą w K.. Natomiast pozostała część emerytury w kwocie 462,73 zł w dniu 11 lipca 2011 r. zwrócił do ZUS Oddział w C..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. W ocenie Sądu wypłata dokonana po śmierci posiadacza rachunku na podstawie dyspozycji złożonych przez właścicielkę rachunku za jej życia nie stanowi wypłaty dokonanej „innej uprawnionej osobie”, o której mowa w art. 55 ust. 3 ustawy – Prawo Bankowe, bowiem w dacie śmierci właścicielki rachunku umocowanie wygasło, zgodnie z art. 101 § 2 kc. Bank nie miał zatem podstaw do wykonania dyspozycji w postaci zleceń stałych po śmierci H. S.. Bank powinien zwrócić przekazaną przez organ rentowy kwotę świadczenia niezależnie od tego, czy wiedział o śmierci posiadacza rachunku oraz niezależnie od tego, czy dokonał operacji związanych z dyspozycjami posiadacza rachunku lub innych osób uprawnionych, gdy nie wiedział po śmierci posiadacza rachunku. Zaskarżona decyzja jest zatem prawidłowa.

Apelację od wyroku złożył Bank (...) S.A. zarzucając naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 55 ust. 3 ustawy Prawo Bankowe poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, iż realizacja przez wnioskodawcę polecenia zapłaty po śmierci posiadacza rachunku nie zwalnia go z obowiązku wypłaty z rachunku kwoty przekazanego przez organ rentowy świadczenia za okres po śmierci posiadacza oraz art. 56 poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż przepis ten, poza spadkobiercami ustawowymi i testamentowymi określa krąg „osób uprawnionych” do wypłaty z rachunku po śmierci posiadacza.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie jego odwołania, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

Stan faktyczny sprawy pozostawał bezspornym, sporna była natomiast interpretacja prawa, a w szczególności wykładania art. 55 ust. 3 i art. 56 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe i zawartego tam sformułowania „inne osoby uprawnione”.

Trafnie wskazuje Sąd Okręgowy, że z chwilą śmierci wygasają wszelkie zawarte za życia umowy cywilnoprawne i ich realizacja, jak w niniejszej sprawie nie znajduje uzasadnienia prawnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, osobami uprawnionymi do wypłaty po śmierci dysponenta rachunku bankowego są spadkobiercy ustawowi lub testamentowi prawa spadkowego oraz osoby uprawnione z tzw. „zapisu bankowego” uregulowanego w art. 56 Prawa bankowego. Posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może polecić pisemnie bankowi dokonanie - po swojej śmierci - wypłaty z rachunku wskazanym przez siebie osobom: małżonkowi, wstępnym, zstępnym lub rodzeństwu określonej kwoty pieniężnej (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci).

H. S. takiej dyspozycji nie wydała, a więc po jej śmierci do momentu zgłoszenia się spadkobierców nie było osób uprawnionych do wypłaty środków pieniężnych z nienależnie wypłaconej emerytury.

Nie ulega wątpliwości, że Bank (...) takim uprawnionym nie jest.

Zatem organ rentowy ma podstawę do realizacji swych uprawnień z art. 138a ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 55 ust. 1 pkt 2 prawa bankowego. Podkreślić przy tym należy, że art. 138a statuuje obowiązek banku zwrotu kwoty świadczeń przekazanych na rachunek w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć świadczeniobiorcy. Obowiązek ten ma charakter bezwzględny i nie są przewidziane żadne okoliczności zwalniające z jego stosowania. Bank powinien więc zwrócić przekazane przez organ rentowy kwoty świadczeń, niezależnie od tego, czy wiedział, czy nie wiedział o śmierci posiadacza rachunku oraz niezależnie od tego, czy wykonał jakieś operacje związane ze złożonymi dyspozycjami posiadacza lub innych osób uprawnionych, gdy nie wiedział o śmierci posiadacza rachunku.

Mając powyższe na uwadze, uznając argumentację i zarzuty zawarte w apelacji za nieuzasadnione, Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

R.S.